SPEECH MARIETTE HAMER

Speech - opening congres - van Mariette Hamer, waarnemend voorzitter PvdA

Partijgenoten,

De PvdA is on-line en leeft

Laat ik beginnen met een belangrijke mededeling. Er wordt vandaag en morgen over onze schouders meegegeken We zijn on-line. Dat betekent dat alle leden en ook anderen op het internet kunnen volgen. Het hele congres door. De PvdA leeft. De kritiek dat het zo saai bij ons was, is vervlogen. De PvdA staat voor idealen dichter bij brengen. Onze beginselen gaan over de solidariteit tussen mensen. Over solidariteit die op een andere manier vorm krijgt omdat er meer diversiteit is: met elkaar de samenleving vorm geven. Investeren in mensen, in kracht en kwaliteit dat is wat we willen. De problemen aan pakken waar iedereen mee te maken heeft, zoals de wachtlijsten in de zorg en het lerarentekort. En extra investeren in de mensen bij wie het niet vanzelf gaat. Het tegen gaan van grote inkomensverschillen blijft een leidend principe voor onze partij. Samen delen, gelijke kansen nastreven en de randvoorwaarden scheppen dat mensen gelijke uitkomsten kunnen behalen. De diepe wens dat het nooit zo mag worden dat publieke armoede ontstaat bij private rijkdom. En daar knokken we voor.

Tussen droom en daad is politiek mensenwerk

Tussen droom en daad is politiek mensenwerk. Op dit congres leggen we de verbinding tussen onze ideeen en onze organisatie. Van de week vertelden veel mensen me dat zij uitkeken naar dit congres. Het gaat weer ergens over in de partij. Dat was ook het gevoel deze week in politiek Den Haag. Ik hoop dat wij deze indruk over weten te brengen naar onze achterban, onze leden, onze kiezers. De mensen in de wijken en de dorpen. Want daar gaat het om. De politiek is van de mensen. En met die politiek gaat het in zijn algemeenheid niet goed genoeg. Laten we dat nooit bij onze kiezers of de niet-stemmers neerleggen. Als mensen niet meer gaan stemmen dan doen we het niet goed genoeg. Dan slagen we er niet in duidelijk te maken dat stemmen er toe doet. De politiek functioneert bij gratie van vertrouwen. Als mensen denken: Die partij of die man of vrouw komt op voor wat ik belangrijk

vind. Die partij kan ik vertrouwen, want die maakt waar wat me is belooft, dan leeft de politiek. De politiek moet zich laten zien. En de PvdA toont daarbij lef. We willen een open partij zijn. En dat was de afgelopen periode zo moeilijk. Soms kun je niet alles laten zien, omdat het dan beschadigend wordt. Je moet je aan regels houden, die soms moeilijk uit te leggen zijn. Soms zijn we het flink met elkaar oneens. Maar hoe hard er ook gevochten wordt in de PvdA. We komen er altijd weer uit. En we komen ook altijd weer terug bij die politieke inhoud. In ons verkiezingsprogramma moeten we helder maken wat er te kiezen valt. Duidelijk maken dat de PvdA oog heeft voor de belangen van mensen. Te vaak zien mensen de politiek en de overheid als een grijze massa. Politiek moet losser van de overheid komen te staan. De politiek is de klokkenluider.

De samenleving die ons voor ogen staat.

In de samenleving die ons voor ogen staat, gaat het nog steeds om een eerlijke verdeling van kennis, macht, inkomen en ruimte. Een duurzame samenleving die diversiteit in levensvormen toe staat. De PvdA staat voor de samenleving die sociale bescherming biedt aan wie dat nodig heeft. Dat vraagt om een overheid die activeert, die toegankelijk is, waar overbodige bureaucratie wordt bestreden. En die de betrokkenheid van burgers bij de uitvoering van publieke zorg en dienstverlening vergroot. De globaliserende economie stelt ons voor nieuwe vraagstukken waarin we blijven streven naar het vorm geven van de solidariteit: een rechtvaardig belastingstelsel, een vitale collectieve sector, een sociaal economisch beleid dat economische en maatschappelijke doelstellingen combineert. Daarom praten we morgen in het beginselprogramma uitvoering over de kwaliteit van ons bestaan. Dat kunnen we niet meer alleen uitdrukken in geld. Dat gaat ook om de kwaliteit van leven, de tijd en zorg die we aan elkaar kunnen besteden, de aandacht voor duurzaamheid en leefbaarheid. En natuurlijk veiligheid: een voorwaarde om met elkaar te kunnen leven. De discussie over onze beginselen is niet af. Die moet na morgen doorgaan. We moeten wel stappen zetten in ons denken, conclusies trekken en resultaten klaarleggen voor een volgende fase. Want het denken staat nooit stil. We moeten onze ideeen verder aanscherpen. Tot goede oplossingen komen. En daarmee ons handelen in de praktijk voeden. We zijn geen partij die discussieert om de discussie. Die besluit om te besluiten. Het gaat ons om de inhoudelijke resultaten. En die worden beter naarmate we daar meer met elkaar over spreken.

Dat is de waarde van het debat. De sociaal democratie is de beweging van de kleine stappen. Van overleg en dus ook van compromissen. De sociaal democratie is vooral de beweging van reslutaten. Terwijl anderen in theoretische discussies over de multi-culturele samenleving waren belandt, werkten onze bewindslieden, wethouders en anderen aan het op de rails zetten van allerlei aktiviteiten voor kinderen met taalachterstanden. Gewoon stug doorwerken daaraan is de allerbeste manier om kinderen kansen te bieden. Zo kan ik tal van voorbeelden geven. Een verbinding tussen lokaal en landelijk is daarbij nodig. Een verbintenis tussen onze eigen mensen in de steden en de dorpen met onze kamerleden. Maar ook meer verbondenheid met de mensen uit de praktijk. De afgelopen jaren hebben we daar een aantal keer succesvol in geopereerd. Ik denk aan de discussies over het asielbeleid. De openbare debatten in het land die uiteindelijk ertoe resulteerde dat het beleid ten aanzien van de witte illegalen werd verspoepeld. Maar ook het recente debat over de toekomst van de arbeid en de zorg, waar we morgen over komen te spreken en waar onze volksvertegenwoordigers maandag weer mee aan de slag gaan. Alles om die betere samenleving te bereiken.

De PvdA die we willen zijn

Welke partij willen we zijn? Twee beelden hebben de partij de afgelopen maanden gedomineerd. De grootste politieke partij van Nederland bezig met het invullen van wat ik maar even noem een nieuwe bevlogenheid en het andere beeld: De PvdA aan de rand van de afgrond. Het lijkt soms het kleine verschil tussen hoop en cynisme. Het beeld van de PvdA langs de rand van de afgrond is op weg naar dit congres toe verdwenen. We kunnen - daar ben ik van overtuigd - de komende dagen met elkaar over de kuil heen springen. Er is in onze partij geen gemak van "na zoveel jaar regeren hoeven we niet meer na te denken." Er is geen vanzelfsprekendheid dat de mensen stemmen wel op ons stemmen. We zijn in beweging. We verbouwen de winkel en de verkoop gaat door. En dat geeft risico's. Die risico's nemen we. Want rust roest en de PvdA staat voor meer mensen betrekken bij onze beweging. Meer jongeren, meer vrouwen, meer ouderen, meer diversiteit. Geen genoegen nemen met het bestaande. En hebben we dat gevoel van urgentie omdat meer betrokkenheid van meer mensen staat voor meer draagvlak voor onze politieke idealen.

Op het alternatieve voorcongres van de Jonge Socialisten hebben we laten zien hoe het is om stevig met elkaar in gesprek te gaan over onze idealen. Hoe overtuig je nou iemand om op de PvdA te stemmen. Spontaan begonnen we dat elkaar uit te leggen. Heel sterk werd door de jongeren uitgesproken dat men op zoek is naar die nieuwe bevlogenheid. De kracht van die bijeenkomst was dat we op zoek waren naar wat ons bindt en niet naar wat ons scheidt. En dat laatste is onze grootste valkuil. "Een PvdA'er is zijn eigen grootste vijand"zei laatst iemand tegen mij. Jullie kunnen niet met succes om gaan. En de media, verdienen er een dikke boterham mee. Jullie geven ze brood en spelen. Toen ik die avond na de JS bijeenkomst bij het toneelstuk over Joop den Uyl zat ging dat beeld van die bevlogenheid leven. De noodzaak van de bevlogenheid, daar gaat dat stuk over. En passie voor politiek. Joop was de passie voor de politiek in levende lijve. Wij doen altijd pas laat aan heldenverering. Na het kabinet Kok 1 kwam Kok2. Maar wij waren en zijn de grootste criticasters. De website "Wim blijf"bestaat nog niet zo heel lang. We vonden het maar saai dat werk, werk, werk. Terwijl we toch zeker weten als het Hans1 wordt, dat het dan pas echt stroperig zal worden in Nederland. Overigens over welke Hans hebben we het eigenlijk?

Onze nuchterheid was lang onze kracht, maar ik deel de mening van de JS dat het langzamerhand onze valkuil wordt. Die bevlogenheid moet inderdaad terug. Anders wordt onze nuchterheid en gezonde zelfkritiek een vorm van cynisme. Terwijl het omgekeerde veel aantrekkelijker is. Want als cynisme weg valt, dan komt charme er voor terug. Dus als we nu eens met andere ogen naar onze helden gaan kijken. Is Wim Kok dan nog zo saai? Een willen we dan niet graag dat Ad Melkert slim blijft?. En wat is er dan beter dat een jonge vrouw zoals Sharon Dijksma ook dynamiek en vrolijkheid in brengt? Als we niet oppassen dan is niets goed genoeg. Laat ik u eens het geheim van Den Haag verklappen. Iedereen weet dat de PvdA op dit moment twee belangrijkste politici levert: Kok en Melkert. En dat alleen de PvdA in staat is om daarnaast andere herkenbare gezichten te brengen. Weet u wie de vice-fractievoorzitter van de VVD, weet u wie de fractiesecretaris is bij het CDA of bij Groen Links. Of kent u de partijvoorzitter van de SP. Natuurlijk is het zo dat Wim en Ad het voor het zeggen hebben, behalve bij ons. Want daar gaat dit congres toevallig even zelf over. Maar laten we daar dan een heldere afspraken maken. De afgelopen jaren zijn we steeds met dat ene voorbeeld van

die hypotheekrente om de oren geslagen. Weet u het nog? En half lege zaal, een amendement wat eerst niet was opgevoerd. Verdedigd door twee pb-leden die geen pre-advisering hadden en niet goed wisten wat ze er mee aan moesten. Toch aangenomen. De volgende dag genuanceerd door Wim Kok. En het congres. Het congres klapte. Dat doen we dus niet meer zo. Geen half lege zalen meer, al is het nog zo leuk op de gang. En klappen betekent ja en geen nee. De politiek verdwijnt voorspelde ons Paul Frissen bij een van de interviews over partijvernieuwing. Ik geloof dat niet. Wellicht gaat het allemaal tegenwoordig zo snel dat dat soort voorspelling ook al weer oud zijn. De politiek moet weer laten zien wie ze is. Dat hoor ik jonge mensen zeggen. Juist voor onze partij liggen daar kansen. Mensen willen actief zijn en als mensen geboeid worden dan willen zij zich inzetten. Daar hoort ook een structuur bij die mensen uitdaagt om mee toe doen. En daarom was de stap in de vernieuwing van onze partij hard nodig. De laatste stap die we hebben gezet was met Van Kemenade. De partijraad werd afgeschaft en de gewesten werden toegevoegd aan het partijbestuur. Een partijbestuur met 41 mensen: veel te groot om te besturen en te klein om als klankbord te dienen. Ik ben jaloers op het nieuwe partijbestuur. Zij kunnen met slagvaardige club gaan besturen en krijgen daarbij een fantastisch instrument voor het politieke debat: het Politiek Forum. Een plek om met elkaar regelmatig in het openbaar over de politieke actualiteit te spreken. Dat wordt spannend. Samen met de Adviesraad Verenigingszaken kan het partijbestuur de volgende stap zetten in de vernieuwing van de partij. Want natuurlijk zijn we nog niet klaar. En misschien komt de verbouwing ook wel nooit af. We blijven werken aan onze partij. Met onze leden in de afdelingen, met onze leden in de kenniscentra en de werkgroepen. Met nieuwe maatschappelijke allianties die we moeten aangaan. Voor onze politieke idealen! Want daar gaat het om. Dat is uiteindelijk waar al die vrijwilligers in de partij zich voor inzetten. En we verzetten veel werk met elkaar, soms meer dan we ons realiseren. Het is goed om daar in het jaar van de vrijwilliger eens bij te stil te staan. We laten met dit congres - hoop ik - een moeilijke periode achter ons. Het zittende bestuur heeft haar verantwoordelijkheid willen nemen, na de bestuurscrisis en na de informatieavond van 13 november. We hebben dat gedaan door ruimte te maken voor andere mensen. Zodat een nieuw bestuur fris aan de slag kan gaan. We hebben ook ons best gedaan om dit congres zo goed mogelijk voor te bereiden en de noodzakelijke voorbereidingen voor de aankomende verkiezingsperiode te treffen. Ik wil

benadrukken dat er daarvoor ook keihard is gewerkt door de mensen op het partijkantoor. We gaan met elkaar weer verder. We laten niemand los.